

Pohjois-Karjalan perhekeskuksen toimintasuunnitelman väliarviointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 25.1.2024

Hartikainen Sonja, lapsiperheiden palvelujen palvelupäällikkö, Siun sote

Klingberg Tuija, kehittäjätyöntekijä, ITLA

Ryynänen Juha, hyvinvointikoordinaattori, Lieksan kaupunki

POHJOIS-KARJALAN PERHEKESKUSVERKOSTO

MUKANA ELÄMÄSSÄ, toimimalla yhdessä

JÄRJESTÖ- JA YHDISTYSTOIMINTA

SEURAKUNNAT

TUKI OPINTIELLÄ

HARRASTUSTOIMINTA

VARHAISKASVATUS

KOHTAAMISPAIKAT

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS

KASVATUS- JA PERHENEUVONTA

NEUVOLA

LAPSI- JA PERHEIDEN
KOTIPALVELU
TOIMINTATERAPIA

PERHE-
KESKUS

Suomen
SOTE

POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

Perhekeskuksen palvelulupaus lapsille, nuorille ja perheille

Kun tarvitset tukea tai
apua...

...autamme Sinua
toimimalla yhdessä ja
olemalla mukana
elämässäsi.

Painopisteet ja tavoitteet lapsen, nuoren ja perheen näkökulmasta

Osallisuuden vahvistaminen

Lapset, nuoret ja perheet
mukana
perhekeskustoiminnan
kehittämisessä,
arvioinnissa ja
seurannassa

Lapsen, nuoren ja perheen
omatoimisuus

Viestinnän lisääminen

Tietoisuus
perhekeskustoiminnasta

Tieto palveluiden
saatavuudesta

Yhteensovittavan työn edistäminen

Erilaisten tarpeiden
huomiointi

Moniammatillinen ja
-alainen yhteistyö sekä
tiimityö

Vastavuoroisen kohtaamisen vahvistaminen

Arvostava ja kiireetön
kohtaaminen

Avoin ja suora keskustelu,
jolla tavoitellaan yhteistä
ymmärrystä

Väliarvio: painopisteet ja tavoitteet lapsen, nuoren ja perheen näkökulmasta

Osallisuuden vahvistaminen

Perhekeskuskysely perheille.

Pyöreän pöydän neuvottelut.

Osallisuustavoitteen kirjaaminen lakisäätöihin lasten ja nuorten suunnitelmiin (suunnitelmien yhteys).

Viestinnän lisääminen

Viestintäsuunnitelma on valmistunut.

Viestintä ja viestintämateriaali on lisääntynyt: toimintasuunnitelma on jäsentänyt perhekeskustietoisuutta.

Sähköinen perhekeskus puuttuu.

Yhteensovittavan työn edistäminen

Palvelujen yhteensovittamisen oikeudesta ja velvoittavuudesta on koulutettu ja viestitty vuoden aikana merkittävästi aiempia verkostoja laajemmin.

Kohtaamispaikka-koordinaattoreiden säännölliset tapaamiset ja kohtaamispaikkojen toiminnan kehittäminen.

Sitoutuminen yhä haaste.

Vastavuoroisen kohtaamisen vahvistaminen

Näyttöön perustuvat menetelmät perheiden kohtaamisessa, LP-toimintamallin hyödyntäminen on vahvistunut mutta vaatii vieläkin vahvistamista.

Asiakaspalautetta kerätään laajemmin.

Perhekeskuskysely perheille

Perheille suunnattu kysely sähköisesti, toteuttiin myös kohtaamispaikkavierailuilla, 56 vastausta.

Johtopäätökset:

Lasten, nuorten ja perheiden asioihin liittyvästä päätöksen teosta on tärkeää jakaa tietoa. Lisäksi lapset, nuoret ja perheet on tärkeää ottaa osaksi heille suunnattujen tapahtumien, tuen, palvelujen tai toiminnan suunnitteluun.

Tietoa sekä päätöksenteosta että muista perheille tärkeistä asioista ja palveluista tulisi olla saatavilla etenkin paikoissa, joissa lapset ja nuoret viettävät aikaa ja perheet asioivat.

Perhekeskuksen sähköiselle kanavalle koettiin tarvetta. Sen nähtiin olevan väylä saada tietoa kootusti yhdestä paikasta.

Perhekeskustoimijoiden yhteistyö toimivan arjen edistämässä koettiin tärkeimpänä! Palvelujenyhteensovittamista tulisi siis jatkaa tähän suuntaan.

Esimerkkejä perhekeskustietoisuuden lisäämisestä

[Perhekeskuksen toimintasuunnitelman esittelyvideo \(youtube.com\)](#)

[Pohjois-Karjalan perhekeskuksen toimintasuunnitelma \(siunsote.fi\)](#)

[Lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi perheiden tukena](#)

[Perhekeskustunnustukset 2023](#)

[Perhekeskuskysely perheille](#)

[Perheen pyörteissä podcast \(yli 1600 kuuntelukertaa 08/23\)](#)

Alla olevat linkit aukeavat vain hva:n toimijoille, mutta sama tieto löytyy kaikille perhekeskuksen teamstiimissä

[Perhekeskuksen teams- tiimi](#)

[Perhekeskus \(sharepoint.com\)](#)

[Pohjois-Karjalan perhekeskusajokortti \(sharepoint.com\)](#)

[Yhteinen toimintasuunnitelma ohjaa perhekeskustoimintaa \(sharepoint.com\)](#)

[Lapsiperhejärjestöt Pohjois-Karjalan perhekeskuksessa \(sharepoint.com\)](#)

[Perhekeskustoiminta kokoaa lapsiperheitä ympäröivät palvelut yhteen \(sharepoint.com\)](#)

**PERHE-
KESKUS**

Mukana elämässä.

Ei pidä olettaa, pitää
toistaa. Siihen asti,
kunnes on aivan varma,
että asia on ymmärretty
oikein.

**PERHE-
KESKUS**

Mukana elämässä.

Painopisteet ja tavoitteet Perhekeskustoiminnan näkökulmasta

Perhekeskus- toiminnan vahvistaminen

Ohjausryhmän ja
johtoryhmien työskentely

Koordinaattoritoiminta

Lapsi- ja perheasiain- neuvoston kanssa tehtävä yhteistyö

Vaikuttaminen yhteisillä
aloitteilla ja lausunnoilla

Osallisuuden
vahvistaminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Lapsivaikutusten arviointi

Palveluiden ja toimintojen
yhteensovittaminen

Kustannus- vaikuttavuuden parantaminen

Voimavarojen
suuntaaminen
ennaltaehkäiseviin
palveluihin

Asiakaslähtöisyys ja selkeät
palveluprosessit

Väliarvio: painopisteet ja tavoitteet Perhekeskustoiminnan näkökulmasta

Perhekeskus- toiminnan vahvistaminen

Perhekeskuskoordinaattori
n tehtäväkuva on
päivitetty ja
perhekeskuskoordinaattor
eiden määrä on
kaksinkertaistunut.
Perhekeskuskoordinaatorei
den työn kehittäminen
jatkuu.
Johtoryhmätyöskentelyä
muovataan Itlan tuella.

Lapsi- ja perheasiain- neuvoston kanssa tehtävä yhteistyö

Lapsi- ja
perheasiainneuvosto on
käsitellyt
perhekeskusverkoston
kannalta ajankohtaisia
asioita ja vaikuttanut
niihin lausunnoilla.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Pohjois-Karjalaa ei valittu
lapsivaikutusten
arviointipilottiin mutta
olemme mukana
valtakunnallisessa
lapsibudjetointiverkostoss
a. Lapsibudjetoinnin
koulutus on toteutunut.
Hyte-tavoitteet
tunnistetaan
perhekeskusverkostoa
yhdistäväksi tekijöiksi
(yhteiset suunnitelmat)

Kustannus- vaikuttavuuden parantaminen

Talous haastaa
yhteensovittamista, riski
jäää oman
kustannuspaikan vangiksi.

Samaan aikaan talous
tukee myös
perhekeskusverkoston
monialaisen yhteisen työn
oraita .

Riskit ja ratkaisut

RISKIT (KUVAUS)	TODENNÄKÖISYYS	SEURAUKSET	RATKAISUT
Viestinnän sirpaleisuus	Lähes varma	Viestintä ei tavoita tarvittavia tahoja.	Vastuu viestinnästä sovituilla tahoilla.
Resurssien niukkuus	Mahdollinen	Perhekeskuksen kehittämiseksi ei ole riittävästi aikaa, jolloin toiminta hiipuu eikä kehity.	Kirjataan perhekeskustoimintamallin mukainen työ osaksi työnkuvia.
Toiminnan hajanaisuus	Todennäköinen	Tehdään päällekkäistä työtä, kustannukset kasvavat.	Yhteiset (verkosto)tapaamiset ja yhteisten toimintatapojen lisääminen.
Henkilöstön vaihtuvuus	Todennäköinen	Tietoisuus perhekeskustoiminnasta häviää, jatkuvuus ja tuttuus katoavat.	Perehdytys perhekeskustoimintaan, toimintasuunnitelman aktiivinen jalkauttaminen.

Perhekeskuksen johtamisen toteutuminen

- Maakunnallinen ohjausryhmä kokoontui vuonna 2023 4 kertaa
- Alueelliset johtoryhmät:
  - Keskinen 3 kertaa
  - Pohjoinen 4 kertaa
  - Läntinen 4 kertaa
  - Eteläinen 0 kertaa

Toukokuussa toteutettiin ohjaus- ja johtoryhmien jäsenille kevätkahvit ajankohtaisten asioiden äärellä hybriditoteutuksena.

Teemoina:

- Perhekeskuksen toimintasuunnitelman jalkautus ja viestintäsuunnitelman teko
- Perhekeskustoimijoiden eri roolien päivitys ja selkeyttäminen
- Ajankohtaiset ilmiöt: lapsiperheköyhyys, lähisuhdeväkivalta, ennaltaehkäisevä päihdetyö
- Perhekeskuksen johtamisrakenteen, toiminnan tavoitteellisuuden ja seurannan päivittämisen tarve on tunnistettu ja sitä pyritään kehittämään
- Toisiaan tukeva työ esimerkiksi maakunnallisten suunnitelmien osalta-perhekeskusajattelu osana yhteisiä suunnitelmia

**PERHE-
KESKUS**

Mukana elämässä.

Perhekeskustoiminnan kehittämisen kysely 2023

- Kyselyllä kartoitettiin Pohjois-Karjalan alueen perhekeskustoiminnan johtamisessa mukana olevien (ohjaus- ja johtoryhmien jäsenten, perhekeskus- ja kohtaamispaikkakoordinaattoreiden sekä muutoin palvelualueilla perhekeskusjohtamiseen osallistuvien) näkökulmia nykyisestä johtamismallista, toteutuneesta Pohjois- Karjalan perhekeskuksen toimintasuunnitelmasta sekä perhekeskustoiminnan nykytilasta.
- Kysely toteutettiin sähköisenä webropol –kyselynä ajalla 4.9. -15.9.2023. Kysely lähetettiin noin sadalle perhekeskuksen johtamiseen osallistuvalle henkilölle. Vastauksia kyselyyn tuli 30. Vuonna 2022 vastauksia tuli 12. Kysely toteutettiin osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hankkeen perhekeskustoiminnan kehittämistä.
- Saatuja tuloksia hyödynnetään maakunnallisesti yhteensovittavan perhekeskustoiminnan kehittämisessä sekä esimerkiksi osana aiheeseen liittyviä opintoja.

Nostoja vapaista vastauksista

Perhekeskuksen toimintasuunnitelma oli tuttu suurimmalle osalle kyselyyn vastanneista (77%). Toimintasuunnitelma nousee esille useissa vapaissa vastauksissa.

Toimintasuunnitelma on selkiyttänyt ja jäsentänyt toimintaa sekä auttanut lisäämään tietoisuutta perhekeskustoimintamallista. Perhekeskustoimintaan on tullut raameja, poliittinen ohjaus ja ulottuvuus.

Toimintasuunnitelman kuvattiin antavan luvan ja kannustavan yhteistyöhön sekä ohjaavan ajattelua kohti asiakkaiden tarpeita ja asiakaslähtöisyyttä.

Toimintasuunnitelmaa on käsitelty monilla eri tasoilla päätöksenteossa, työyksiköissä ja opiskelijayhteistyössä. Toimintasuunnitelmasta on tiedotettu ja käytetty keskustelun pohjana esimerkiksi siitä kuinka se sopii oman yksikön toimintaan tai toteutuuko toimintasuunnitelma työssä.

Tietoisuutta perhekeskuksen johtamisrakenteesta tulisi lisätä edelleen. Perhekeskusjohtamisen ja- toiminnan roolit vaativat edelleen selkiyttämistä ulospäin. Roolit ovat selkeämmät perhekeskustoiminnanjohtamisrakenteessa mukana oleville. Muistioiden julkista saatavuutta toivottiin.

Tiedon välittämiseen eri tasoille tulisi panostaa ja tehdä se näkyväksi. Kun yhteistä toimintaa ja toimijoiden tuttuutta tietoisesti ja tavoitteellisesti edistetään heijastuu se positiivisesti ajatuksiin yhteistyön hyödyistä. Myös positiivisia esimerkkejä lisääntyneestä yhteistyöstä oli vapaissa vastauksissa useita.

Perhekeskusperiaatteiden tulisi olla "peruspalveluita yhdistävä katto", tuoda selkeyttä, mitä peruspalveluja on tarjolla ja ohjata ajattelua kohti asiakasta sen sijaan, että ajateltaisiin palvelulähtöisesti.

**Lapset eivät muodosta
sataa prosenttia
väestöstä.
Mutta he muodostavat
sata prosenttia
tulevaisuudesta.
- Zig Ziglar -**

**PERHE-
KESKUS**
Mukana elämässä.